

EL MICALET GALÀCTIC

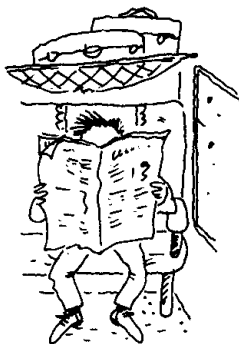
Antonino Apreta i Història d'uns pollets

Bernardo Atxaga

Dibuixos de Roser Capdevila

CANÇONS I CONTES DEL TREN
DE SIBÈRIA
(NOTA DE L'AUTOR)

En el món de hui dia ens podem trobar en situacions en què hem de parlar forçosament unes persones amb unes altres. No és igual que xarrar amb els amics, és clar que no: amb ells sempre tenim temes de conversació entretinguts, igual que ens passa amb els germans o amb els pares. ¿Però què ocorre quan ens trobem davant d'una persona que no coneixem, quan ens topem amb un desconegut?... Doncs que callem, que no

diem ni pruna a qui tenim al costat. Si més no, jo em vaig comportar així en una ocasió en què viatjava en el tren que ix de Moscou i travessa tot Sibèria. Hi havia amb mi tres persones en el departament d'aquell tren: la primera era un iaio barbut; la segona, una dona amb ulleres redones, i la tercera, un home moreno vestit molt elegantment. Les quatre llegíem revistes o diaris i estàvem callats com estaquirots, sense ganes o sense atrevir-nos a obrir la boca.

Però Sibèria és una terra molt extensa i el viatge que has de fer per a travessar-la dura molts dies. Les lectures se'ns van acabar. Aleshores ens vam posar a mirar el paisatge, sobre el qual no parava de nevar, sense que ningú diguera ni piu.

El dia que féu set, avorrit de les revistes, avorrit de la neu, vaig decidir iniciar la conversació. Vaig allargar la mà al iaio barbut, dient:

—Em diuen Atxaga i sóc basc...

—¿Atxaga? Doncs jo sóc Atxagof, Borís Atxagof... ¡ha, ha!, ¡quasi tenim els mateixos noms! El meu és rus.

—¡Sí que és curiós! —va dir la dona d'ulleres redones—, jo sóc anglesa i el meu nom és... ¡McAtxagen!

—El meu, en canvi, és Atxaghini, italià... ¡Açò sí que és casualitat!... quatre persones desconegudes, a més, de països diferents, i... ¡quasi amb els mateixos noms!

Des d'aquell instant vam parlar com si fórem els quatre de la mateixa família.

Vam passar tres dies contant-nos la vida els uns als altres. ¿Però què són tres dies al costat d'un viatge tan llarg...? Molt poc.

Haviem d'inventar alguna cosa per passar el temps.

L'italià Atxaghini va tenir una excellent idea:

—¿Per què no contem contes? Així les hores ens passarien més ràpidament.

—¡Molt bé! —vam respondre tots—, ens has donat una idea estupenda. ¡Comença tu mateix!

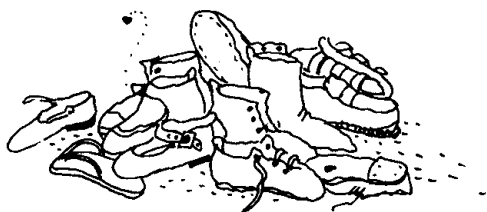
—Començaré jo, doncs. Us contaré els succeïts d'Antonino Apreta.

—¡Fantàstic! ¡Escoltem amb totes les orelles!

D'aquesta manera vaig aprendre, estimat lector, el conte que tens a les mans. Espere que t'agrade.

LA HISTÒRIA D'ANTONINO APRETA

No fa molt de temps —començà la història Atxaghini— que tots els pobles del meu país formaven figures molt particulars. Uns pobles, en créixer, prenién l'aspecte d'estrelles o de lluna de mitjanit, perquè la gent d'allí passava les hores mirant el cel. Als indrets on patien gana, tenien la forma d'un ou fregit o de botifarra. També hi havia, imagineu-vos, poblats que tenien l'aspecte de vestits i tota classe

d'indumentàries. El d'Antonino Apreta era d'aquests.

—¿I com era el poble d'Antonino?
—preguntà la dama McAtxagen.

—Com una sabata —respongué Atxaghini.

—¿Per què tenia aquella forma? —li vaig dir jo.

—Doncs... perquè tots els del poble eren sabaters, per això mateix.

—¿Antonino Apreta també ho era?
—volgué saber Borís Atxagof.

Antonino Apreta —va continuar el narrador— era el millor sabater d'aquella contrada. Sabia reparar tota mena de calcer: li era igual unes sandàlies que uns mocassins. I no solament això: també feia sabates. Però no us cregueu que eren de qualsevol classe... les seues eren les sabates més boniques i gracioses de la comarca, i a més no et feien mai gens de mal als peus.

Antonino vivia molt feliç. Li agradava el seu treball. Tenia una filla menuda que era la persona que més s'estimava al món. Se l'estimava tant que li va fer un regal fora de sèrie.

—Ja sé quin regal —va intervenir la dama anglesa—: unes sabates.

—Sí, sí, unes sabates —continuà Atxaghini—, unes sabates d'or i plata molt xicotetes.

—¿D'or i de plata? —vam exclamar tots admirats.

—I amb cordons de seda —afegí Atxaghini—. Malauradament aquella felicitat se'ls havia d'acabar ben prompte.

Un dia, dos sabaters van entrar mig trastornats en el seu obrador per comunicar-li:

—¡Antonino! ¡Antonino! Portem una mala notícia per a tu.

—¿Quina notícia?

—Bombolino ve a buscar-te.

—¿I qui és aquest Bombolino?

—¿Que no ho saps? Bombolino és un vell gegant que fa una alçada... com aquesta casa, i és tan gros com un tonell de sidra, i... i...

—Tranquils, homes, estigueu tranquils —va tallar-los Antonino—. ¿Què vol aquest gegant de mi?

—¿Què vol? ¿Què ha de voler? ¡Un parell de sabates!

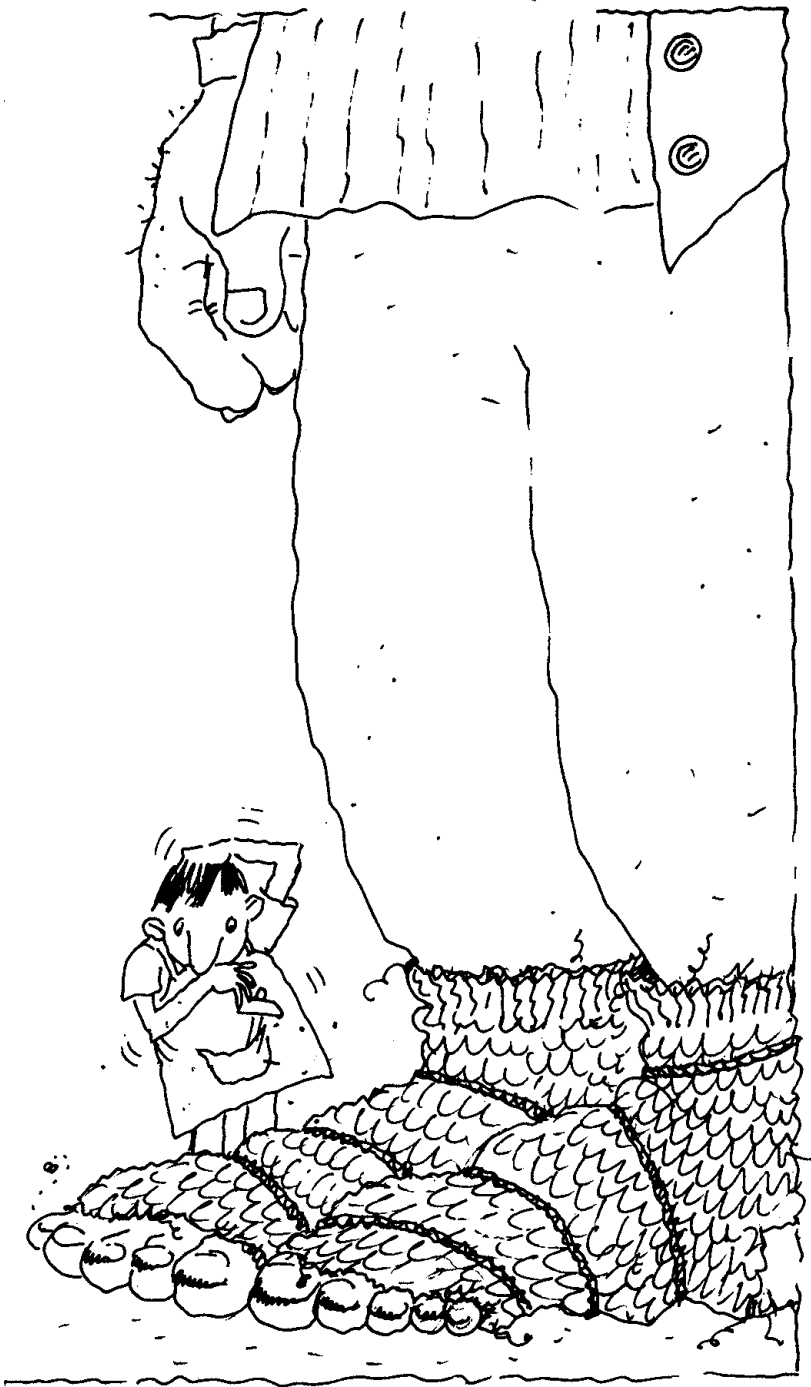
—Bé, si no és més que això... —sospirà Antonino—. Els sabaters estem per a fer aquesta classe de faenes; som sabaters, ¿no? ¿Heu dit que és tan alt com aquesta casa?

—Sí, i tan gros com un tonell de sidra.

—Llavors —calculà el millor sabater del poble—, els seus peus deuen fer uns dos metres de llargària.

—¿I què passa amb això?

—Doncs que hauré de fer-li a Bombolino dos parells de sabates d'aquesta grandà-

ria. Si no li agrada l'un, li agradarà l'altre..., no patiu, amics. Torneu a casa tranquils.

—D'acord, Antonino, però vés alerta, aquest gegant descarat té mal geni.

Tres dies va passar el sabater fent la faena: va acabar tota la pell, els claus i el betum que tenia al taller. A la fi les va enllestir, va traure al carrer aquelles quatre enormes sabates i es va quedar esperant Bombolino.

Antonino no era gens poregós, així i tot es va espantar només va veure acostar-se al poble el detestable gegant. Venia pel camí del bosc i treia el cap per damunt dels faigs i dels roures. Amb la força de les seues passes el terra tremolava.

—Pare, el terra té rampells —digué la filla d'Antonino.

—No, xiqueta, no, el terra no té rampells. Són les passes de Bombolino.

A penes va entrar el gegant en l'aldea tots

els carrers es van buidar; la gent no volia saber res d'aquella visita. Antonino va agitar el seu mocador blanc:

—¡Ei, ei! Estic ací. Jo sóc el sabater que busques.

—Vet ací el sabateret, ¡babau, tros d'alficòs!

Aquesta va ser la desagradable salutació de Bombolino. La seua veu feia l'estrèpit de deu trombons. El sabater li va parlar amb tacte i afabilitat:

—¿Què vols, senyor?

—¿A tu què et sembla, bajoca del dimoni? Unes sabates. ¡Porta'm sabates! ¿Que no veus que vaig descalç?

—De seguida, senyor. Seu sobre aquella cabanya i te les emprovaràs més fàcilment.

El gegant va seure damunt una cabanya i va procedir a emprovar-se'n el primer parell. Primer va ficar el peu esquerre, després va ficar el dret, i començà a caminar

carrer amunt i avall. De sobte les pobres sabates, ¡raaass!, com si foren dues fundes de tela, van rebentar.

—¡Quina merda! —grunyí Bombolino—. Me les has fetes de paper.

—No, senyor, no —va murmurar Antonino—, són de pell.

—¡Tu calla! ¡Ximple, més que ximple! Porta-me'n un altre parell.

El sabater el va obeir, ¡quin remei!

—Ací les tens, senyor.

—¿Aquestes? ¿Aquestes em portes? —i Bombolino va fer una ganyota de fàstic amb els llavis.

—¿Què els passa? ¿És que no t'agraden?

—Gens ni miqueta. Que no, que no. Les sabates roges em produeixen maldecap. ¡Aparta-les de la meua vista, espantall pollós!

—Sí, senyor, sí... de seguida.

El gegant es va alçar rondinant de la

cabanya on s'havia assegut i va llançar una mirada despietada al sabater.

—¡Brut sac de pets! ¿Són així totes les sabates que saps fer, eh? ¿Són així?

—¡S... sí, senyor!

—Doncs jo no em quedaré sense sabates noves. Hauràs de fer-me'n unes que no s'esgarren. ¡Com hi ha món que me les faràs!

—Si de cas —s'hi va oferir Antonino—, puc fer-te-les de ferro...

—¡Ni parlar-ne! A mi no m'agraden les sabates dures. Resistents, sí, però dures, no.

—Te les faré com desitges —afirmà Antonino, encara que no sabia com compliria aquell encàrrec—. Perdona, senyor —prosseguí—, ¿de quin color t'estimes més les sabates?

—¡Marrons!

—Aleshores seran marrons —va respondre Antonino suant la cansalada. «¿D'on dimonis trauré la pell per fer unes sabates

resistents, blanetes i marrons?», es va preguntar a si mateix.

—I ara —va dir el gegant rient amb malícia— t'agafaré una cosa.

Bombolino va ficar la mà en la butxaca de la camisa i en va traure un pardal negre, semblant a un corb. Tot seguit li va parlar així:

—¡Digues la veritat, Negre!... ¿Què és el que més s'estima el sabater?

—Les sabates d'or i plata que té la seua filla. Les sabates d'or i plata que té la seua filla. Les sabates...

—¡Prou, Negre! —tallà el gegant—. Digues la veritat, ara... ¿Què li agafarem, al sabater?

—Les sabates d'or i plata que té la seua filla —respongué el pardal.

—¡Molt bé! ¡Vés i agafa-li-les, Negre!

—¡No, no —protestà Antonino—, les he regalades a la meua filla, no!

Però el pardalot ja havia acomplert l'encàrrec. Aquelles sabatetes d'or i plata havien anat a parar a la butxaca del gegant; el pardalot negre les havia dutes allí en el seu bec.

—¡Adéu, sabateret de pacotilla! D'ací a un mes em tindràs de nou en l'aldea, i si per ventura no m'has fet les sabates... arrancaré l'or i la plata d'aquestes sabatetes i les faré miques amb les meues mans.

Antonino es va quedar sanglotant, igual que van fer els altres sabaters del poble. Tot-hom es va afligir de les desgràcies d'aquell bon home. L'única que no amollava una llàgrima era la filla menuda del sabater. Estava pensant. Pensar era el seu treball. I pensant, pensant, se li va acudir una idea:

—Pare, no estigues trist. ¡Sé com eixir d'aquest mal pas!

—¿Com, filla? —preguntà incrèdul el pare.